

MUISTIO

KOHEESIO 2021+ TYÖRYHMÄN 16. KOKOUS

Aika: 8.9. klo 13:00-15:30

Paikka: Skype-kokous

Läsnä:

Pihlman Marja-Riitta, TEM, pj
Osenius Johanna, TEM, vpj
Alasentie Jukka, Pirkanmaan liitto
Heiniluoma Jari, Parkanon kaupunki
Huuskonen Mikko, TEM
Järvinen Harri, SAK
Kallström Riitta, Kymenlaakson liitto
Karvonen Marja, Satakunnan ELY-keskus
Kauranen Sinikka, Hämeen ELY-keskus
Kerkkänen Anu, YM
Keränen Petri, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Knaapinen Petri, Uudenmaan ELY-keskus
Lämsä Rauno, VM
Mutka Marita, Keski-Pohjanmaan liitto
Mäki-Hakola Marko, MTK
Mäkinen Annukka, Kuntaliitto
Niemi Merja, OKM
Nuotio Tarja, Varsinais-Suomen liitto
Pulliainen Juha, Etelä-Savon ELY-keskus
Pölönen Kalevi, Etelä-Savon ELY-keskus
Rusanen Timo, Saarijärven kaupunki
Sihvola Sanna, MMM
Sirkjärvi Leena, LVM
Wood Päivi, Keskuskauppakamari
Viljamaa Kimmo, Vantaan kaupunki
Yltiö Mauri, YM

Asiantuntijat:

Tuuri, Helena UM
Vähä-Sipilä Mikko, TEM
Viitaniemi Martta, TEM

Muut:

Päivi Piittisjärvi, Petri Haapalainen, Jaana Valkokallio, Harri Ahlgren, Eliisa Hujala, Sirpa Hautala, Sirpa Liljeström, Milla Ohrankämmen, Riitta Vartia, Tapani Kojonsaari, Pasi Rantahalvari /TEM

Päivi Keisanen/Pohjois-Pohjanmaan liitto, Tiina Huotari/Uudenmaan liitto

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13. Edellisen kerran työryhmä oli koolla ennen kesälomakautta 16.6. Puheenjohtaja totesi, että paljon on ehtinyt tapahtua yhteisellä alue- ja rakennepolitiikan kentällä sekä EU:n elpymispaketin tiimoilta. Koronan heijastusvaikutukset näyttäytyvät elinkeino- ja työllisyysrintamalla. Keväällä käynnistetty työ elpymissuunnitelmien osalta on edennyt kesäkaudella. Hetemäen työryhmän alaryhmät ovat työstäneet suunnitelmia eteenpäin teemoittaan. Puheenjohtaja totesi, että lisäksi on käynnistynyt kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman laatiminen, jotta EU:n tukipaketista saadaan varoja Suomen kestävän kasvun ja hyvinvoinnin vauhdittamiseksi.

Puheenjohtaja totesi muutoksena agendan käsittelyjärjestykseen seuraavasti: Ensin käsitellään EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja sen jälkeen muita asiakohdan kolme asioita ja heti kokouksen avauksen jälkeen käsitellään aikataulusyistä asiakohdan 4 osalta oikeudenmukaisen siirtymän rahaston valmistelutilannetta, jonka yhteydessä Pasi Rantahalvari esittäytyy.

Puheenjohtaja totesi työryhmän jäsenmuutokset. Ylijohtaja Timo Saari Pohjanmaan ELY-keskuksesta on nimetty varsinaisen jäsenen Marja Karvosen varajäseneksi ja ylijohtaja Jaana Korhonen Kainuun ELY-keskuksesta Petri Keräsen varajäseneksi.

Puheenjohtaja toivotti Pasi Rantahalvarin tervetulleeksi takaisin kotimaan EU:n alue- ja rakennepolitiikan pariin.

Pasi Rantahalvari esittäytyi. Hän kertoi olleensa Suomen EU-edustustosta hoitamassa EU:n alue- ja rakennepolitiikan asioita. Oikeudenmukaisen rahaston (JTF) työstäminen on nyt päätehtävänä. Hänelle on taustalla pitkä ja laaja kokemus jännittävästä koheesiopolitiikasta SM:stä, komissiosta ja TEM:stä. Rantahalvari kertoi, odottavansa työskentelyä sidosryhmien kanssa. Brysselissä valmisteltiin asetusta, josta lähtien on peräisin hänen tämän hetken tieto. Rantahalvari kertoi komission odotuksista asetuksesta. Komissio pitää oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa kaksiosainen harjoituksena siten, että ensimmäisellä tasolla on poliittinen kansallinen sitoumus siitä mitä vähennetään tai mistä luovutaan. Suomessa se tarkoittaisi komission esityksen mukaan turvetta. Tämä siirtymä tulee saada näkymään kartalle. Maantieteellinen valmistelu olisi mahdollista sitten kun tämä poliittinen sitoumus saadaan. Toisessa vaiheessa laaditaan alueelliset siirtymäsuunnitelmat. Työ tehdään niillä alueilla, joissa hiili-intensiivisen tuotannon vähentäminen tapahtuu. Osana kesällä neuvoteltua EU:n elpymis- ja palautumisrahoitusta tuli lisärahoitusta. Rantahalvari korosti, että ensisijaisesti vastataan sosioekonomisiin negatiivisiin vaikutuksiin kuten työpaikkapoistumiin, sen lisäksi hän näkisi niin, että varoja voidaan kuitenkin käyttää myös laajemmin kuin suoranaisiin kohteisiin. Tuki ohjataan vähiten kehittyneille alueille, komission näkemyksen mukaan ei voida kohdentaa alueilla, joilla on resilienssikykyä. Lähiaikoina tarkoitus keskustella linjauksista ministeriötyöryhmissä.

Pj avasi keskustelun. Marko Mäki-Hakola MTK:sta totesi, että pitää erottaa turpeen energiakäytön vähentäminen ja turpeen muu käyttö. Muu käyttö on tarpeen esim. eläinten hyvinvointiin. Hän korosti, että JTF:ää pitää ja tulee käyttää turpeen muiden

käyttömuotojen edistämiseen. Hän piti hyvänä, että valmistelussa lähdetään liikkeelle alueiden kautta ja muistutti, että myös muualla kuin Itä- ja Pohjois-Suomessa rahasto olisi tarpeen, erityisesti Pohjanmaan suunnalla.

Tarja Nuotio Varsinais-Suomen liitosta kysyi ovatko ns. siirtymäalueet ovat rahoituksen kohteena, mutta eivät kehittyneet maakunnat (Uusimaa ja Ahvenanmaa). Päivi Wood Keskuskauppakamarista tiedusteli, onko odotettavissa, että asetus muuttuu huomattavasti tulevilla neuvotteluissa.

Rantahalvari vastasi, että turpeen muuntokäyttö voisi olla mahdollinen, koska kyseessä on muuntaminen. Hän totesi, että tulee tehdä sellaista vähentämistä, joka vähentää päästöjä oleellisesti ja jota tulee kyetä seuraamaan esim. työpaikkojen osalta. Komission näkemyksen mukaan kaikista vähiten kehittyneet alueet saavat tukea komission näkemyksen mukaan. Mahdollisten lisämaakuntien tulisi olla myös vähiten kehittyneiden joukoissa. Asetuksen muutoksista Rantahalvari totesi, että parlamentin aineisto antaa kuvaa siitä, että rahaston tuettavaan toimintaan on tulossa paljon muutosesityksiä. Trilogineuvotteluista ei voi ennustaa helppoja.

Puheenjohtaja totesi, että asetukseen liittyvät neuvottelut näyttävät sumuisilta.

Rauno Lämsä VM:stä totesi, että kansallisesti ei tarvitse olla sumuisuutta. Hän korosti, että ei ole tarpeen luoda turvealueelle Kaipola III:sta. Valmistelussa tulee lähteä siitä, miten voidaan vähentää turvealueilla päästöjä. Valmistelu pitäisi kytkeä huoltovarmuuteen ja ulottaa koko maahan. Lämsä painotti, että turpeen osalta olennaista ovat tuotannonmuutokset. Erilaisilla turvetuotteilla on kysyntää.

Tarja Nuotio tarkensi vielä kysymystään alueellisesta kohdentumisesta kysymällä onko JTF:ää varten olemassa joku uusi aluejako ja mihin IP:n alueen vähemmän kehittyneen status perustuu tässä yhteydessä?

Rantahalvari muistutti aloitteen historiasta, joka lähti liikkeelle köyhimmille jäsenmaille tarkoitettua välineestä ja laajeni poliittisista syistä kaikille jäsenmaille. Tämä ohjaa komission kohdealueisiin liittyvää esitystä eli fokus on vähiten kehittyneillä alueilla. Hän totesi, että ei ole aluejakoa mutta vähiten kehittyneille alueille kohdistamisen ajatus kyllä. Komission lähestymistapa voi pitää tältä osin mekaanisena.

Jari Heiniluoma seutukaupunkien edustajana painotti myös, että ilman muuta turpeen alasajoa korvaavat toimet on oltava käytössä koko Suomessa. Esimerkiksi pohjoisella Pirkanmaalla, Pohjois-Satakunnassa ja Etelä-Pohjanmaalla on äärimmäisen vakava kysymys, millä voidaan korvata turveurakoitsijoiden alasajon.

Puheenjohtaja kiitti keskustelusta ja siirtyi agendan mukaisesti asiakohtaan 2.

2. Kokouksen 16.6.2020 muistion hyväksyminen

Muistio hyväksyttiin täydennyspyynnöllä, jonka mukaisesti osallistujaksi lisätään MMM:n Heta Ratasvuori. Hän käytti kokouksessa puheenvuoron.

3. Katsaus MRK- ja elpymisrahoituksen pakettiin

- **EU:n elpymis- ja palautumistukiväline**

Puheenjohtaja esitteli Mikko Vähä-Sipilän, joka on aloittanut hankejohtajana elokuun lopulla tehtävään TEM:n EU:n elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) valmistelu.

Vähä-Sipilä kertoi taustastaan komissiossa alue- ja rakennepolitiikasta ja energia-asioista sekä Huoltovarmuuskeskuksesta. RRF on osa heinäkuun Eurooppa neuvoston sopimasta Next Generation EU kokonaisuudesta. Avustusten volyyymillä katsottuna se on kokonaisuuden merkittävin osa. Se sisältää sekä avustuksia että lainoja. Kansalliseen suunnitelmaan sisällyttävien toimien väljä kehys muodostuu mm. maakohtaisista suosituksista. Tämän lisäksi noudattaa myös Eurooppa-neuvoston maakohtaisia päätelmiä, joista muodostuu myös komission arviointikriteerit. Asetusluonnoksessa nousevat esiin vihreä talous, digi ja mm. investointien tehokkuus. Investointien tulisi olla valmiina 31.7.2026 mennessä. Vähä-Sipilä luonnehti, että välineen logiikka on varsin erilainen kuin koheesiopolitiikan välineissä. Maksatukset jäsenmaalle perustuvat suunnitelmassa sovittujen tulosten saavuttamiselle. Valmistelun aikataulu tarkentuu, kun VM:n valmistelurakenne pääsee vauhtiin. Prosessiin kuuluu sidosryhmä- ja kumppanien kuulemisessa. Vähä-Sipilä arvioi, että luonnos komissiolle voisi olla toimitettavissa myös hiukan myöhemmin kuin lokakuun puolivälissä. Hän totesi, että RRF:n valmistelussa huomioitava koordinaatio ja täydentävyys sekä Nex Generation EU muiden välineiden ja koheesiopolitiikan välineiden kanssa.

Puheenjohtaja kiitti hyvästä tilannebrieffistä ja avasi keskustelun.

Petri Knaapinen Uudenmaan ELY-keskuksesta totesi, että on pohdittava kansallisesti mitä asetukset mahdollistavat, esimerkiksi olisivatko muutkin kuin julkiset investoinnit RRF:stä mahdollisia?

Merja Niemi kiitti selkeästä esityksestä. Hän kysyi miten eri rahoituksia ja välineitä koordinoidaan ja miten TEM:ssä käsitellään kokonaisuutta. Hän tiedusteli myös, käsitelläänkö kokonaisuutta VM:n koordinaatioryhmässä? Niemi esitteli puheenjohtajalle kysymyksen siitä, miten kokonaisuutta käsitellään kokonaisuutta Koheesio 2021+ työryhmässä.

Marko Mäki-Hakola kysyi, miten kansallisessa suunnitelmassa voidaan huomioida maakuntien ajatuksia.

Vähä-Sipilä vastasi kysymykseen julkisista investoinneista ja miten yrityksiä voi tukea. Komissio on painottanut RRF:ää julkisten investointien välineenä. Samaan aikaan on neuvoston työryhmässä kuitenkin todettu, että voidaan kannustaa yksityisiä investointeja rahoitusvälineiden ja tukiohjelmien kautta. Hän ennakoii, että tämä kysymys pysyy asetusehdotuksen keskustelussa ja jälkeempäinkin asetuksen tulkinnassa. Vähä-Sipilä totesi koordinaatiokysymyksestä, että oletusarvona on kansallisen tason koordinaatio. TEM järjestää omalta osaltaan koordinaatiota. Hän arvioi, että MFF-ryhmä voisi toimia poikkihallinnollisena foorumina. Konkreettisena aloitteena kumppanuudesta ja koordinaatiosta olisivat VM-vetoiset keskustelu- ja kuulemistilaisuudet maakuntien kanssa tavoiteaikatauluna syys-lokakuun aikana.

Puheenjohtaja täydensi, että on esivalmisteltu maakuntakierrosta jokaiseen maakuntaan ja tulevien sotemaakuntienkin tasolla, jos mahdollista. Kierros toteutuisi hybridi-mallilla eli osin etäyhteyksillä ja käynnistyisi 21.9. alkavalla viikolla budjettiriihen

jälkeen tavoitteena korkea poliittinen profiili. Tämä kierros olisi yksi tapa ottaa mukaan aluetoimijoita valmisteluun ja toteuttaa sidosryhmä- ja kumppanuusnäkökulmaa.

Annukka Mäkinen pyysi täsmennystä RRF:n osittaisesta avustusmuotoisuudesta ja osittaisesta lainamuotoisuudesta. Hän piti hienona, että valmistellaan laajaa alueellista kuulemista. On tärkeää saada keskeiset alueelliset investoijat eli kunnat ja kaupungit mukaan.

Vähä-Sipilä täsmensi, että RRF:ään sisältyy sekä lainat että avustukset. Toistaiseksi ei ole käyty keskustelua lainaelementistä. Kansallisessa suunnitelmassa tällä hetkellä puhutaan avustuksista.

Juha Pulliainen Etelä-Savon ELY-keskuksesta kysyi, voiko Suomen valtio siirtää "normaaleja" investointeja RRF:n piiriin. Eli pienentää valtion menoja niiltä osin. Huuskonen Mikko TEM:stä kysyi ovatko avustukset käytettävissä yritystukiin ja TKI-avustuksiin.

Vähä-Sipilä vastasi, että em. asioita käydään tulkinallista keskustelua RRF-asetuksen neuvottelujen puitteissa. Toimenpiteet, joilla on tarkoitus suoraan vähentää valtion menoja, eivät olisi priorisoitavissa. Toisaalta tällä hetkellä kriteerit väljiä eli jos voidaan osoittaa, että investoinneilla saataisiin hyötyä kansalliselle elpymiselle, se voisi olla mahdollista. Hän näkee, että liikkumavaraa olisi tältä osin. Instrumentti on vahvasti tavoitekeskeinen eivätkä keinot tavoitteisiin pääsemiseksi ole samalla tavalla tarkastelussa tukikelpoisuuden osalta kuin koheesiopolitiikan välineissä. TKI-työtä tekevät yritykset voisivat olla nykyisen asetusluonnoksen mukaan mukana.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelu luo osaltaan parempaa kuvaa kokonaisuudesta. Hän kertoi, että kokonaisuuden hallinta on ollut myös poliittisen päätöksenteon huolena. On tärkeää tunnistaa omistajat eri osioille ja vastuulliset sekä kansallisella että alueellisella tasolla. Puheenjohtaja päätti keskustelun toteamalla, että Mikko Vähä-Sipilä tultaneen kutsumaan työryhmän kokoukseen uudelleenkin tilannekatsausta pitämään.

- **EU-asetusten valmistelu**

Eliisa Hujala antoi tilannekatsauksen EU:n koheesiopolitiikan asetusvalmistelun etenemisestä. Pitkän ja monipolvisen v. 2018 käynnistyneen asetusvalmistelun huipentumana saatiin poliittinen sopu jäsenmaiden ja komisison välillä kesän Eurooppa-neuvostossa (EUCO), jonka päätelmät on nyt muutettava lainsäädännöksi. Joitakin kohtia jäi edelleen linjaamatta, esim. se miten asetettua yleistä 30 % ilmastotavoitetta sovellettaisiin kaikkiin toimiin. Elpymisvälineessä tavoite on asetettu 37 %:iin. Parlamentti haluaisi mahdollisesti vieläkin enemmän. Hujala totesi, että oikeusvaltioperiaatteeseen liittyvä kirjaus tulkitaan eri lailla jäsenmaissa. Saksa suunnittelee jatkokeskusteluja, joita Puola, Unkari ja Bulgaria vastustavat.

Elpymisvälineen oikeusperusta vahvistettava ensin, jotta voidaan säätää tarkemmin. Prosessi vaatii jäsenvaltioiden parlamenttien ratifioinnin. Vaarana voi olla edellä todettujen maiden hidastelu. Neuvostossa tulee tehdä määräenemmistö päätös siitä miten markkinoilta lainatut varat kohdistetaan eri ohjelmiin kuten RRF:ään ja ReactEU:lle, jotka ovat ajankohtaisia kotimaan valmistelussa.

Pj-maa Saksa haluaa ReactEU-asetuksen mahdollisimman pian voimaan. Keväällä on jo hyväksytty muutoksia nykyisen kauden säätelyyn koronavaikeuksien osalta. ReactEU toisi uutta rahaa. Euroopan parlamentti haluaa lisävahvistusta tähän välineeseen mikä tarkoittaisi kuluvalle vuodelle aiemmin osoitetun 5 miljardia palauttamista ja varojen käyttöajan jatkamista v. 2024 loppuun. Lisäksi EP esittää EAY-ohjelmiin rahoitusta. Hujala arvioi, että EU:n säädöspohja ei valmistune ennen vuoden loppua, vaikka trilogit Saksa saisisikin loppuun. ReactEU ei sisällä maantieteellisiä rajoitteita mutta ne tulisi kohdentaa niille koronavaikeuksien alueille, joilla on vähiten kyvykkyyksiä toipua kuten JTF:ssäkin.

Hujala kertoi, että yleisasetuksen valmistelu ollut jäissä käytännössä koko kevätkauden. JTF:n siirtovelvollisuus tulee myöhemmin vasta käsittelyyn. Osa jäsenmaista katsoo, että kesän lisärahoitus poistaisi siirtovelvoitteen. Suomi ei kannata tätä. Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin (JTM) muiden elementtien neuvottelut ovat lähteneet liikkeelle.

Hujala totesi, että ESR:ssä lasten köyhyys on parlamentin kiinnostuksen kohde. EP ajaa Rajat ylittäviin ohjelmiin Sosiaalisemman Euroopan sisältöjä mukaan.

Puheenjohtaja kiitti tiiviistä tilannekatsauksesta ja avasi keskustelun.

Mikko Huuskonen kysyi, ollaanko säädetyt valtiontukisääntöjen poikkeuksia vuoden 2020 loppuun mennessä jatkamassa. Hujala vastasi, että ei ole tiedossa tämän suuntaisia ehdotuksia.

Juha Pulliainen kysyi, vaikuttaako ReactEU ohjelmakauden vaihdokseen. Hujala vastasi, että jos tarkoitetaan voiko samaan aikaan olla kahta ohjelmaa rinnakkain, niin vastaus on kyllä voi. Tähän puheenjohtaja totesi, että jos kävisi niin huonosti, että uutta ohjelmaa ei saataisi käyntiin, ReactEU auttaisi saumakohdassa.

Petri Knaapinen kiitti oikein hyvästä esityksestä. Hän pohti komission halua kiinnittää enemmän huomiota biodiversiteettiin, ja kysyi voiko ilmastomuutos olla kattoteema kuitenkin. Se toisi kansallisella tasolla liikkumavaraa. Hujala totesi, että komissio ei ole esittänyt avauksia biodiversiteettiin. Parlamentti on vaatinut biodiversiteettiin liittyviä korvamerkintöjä lisäyksenä Eurooppa-neuvoston päätelmiin. Mahdollinen lisäkorvamerkintä tulisi 30 % ilmastotavoitteen sisään.

Puheenjohtaja totesi, että esitetty kalvoaineisto kuten muutkin kokouksen aineistot ovat saatavilla Tiimerissä. Mahdollisilla lisäkysymyksillä voi lähestyä Eliisa Hujalaa.

- **Suomen EU-saanto**

Martta Viitaniemi esitteli saantoa EU:n alue- ja rakennepolitiikan varojen näkökulmasta. Esityksessä on kyse alustavista laskennallisista arvioista. Varojenjakomenetelmiin liittyviä kysymyksiä on jäänyt jatkoneuvoston työryhmiin. JTF:n siirron osalta tiedossa on, että se ei koske rajat ylittäviä ohjelmia mutta ei ole vielä käsitystä siitä, koskeeko se kaikkia aluekategorioita. ReactEU on Viitaniemen arvion mukaan todennäköisesti eniten liikkuva osuus, koska sen laskentaperusteet voivat muuttua tilastovuosien jne. takia.

Jukka Alasentie Pirkanmaan liitosta kysyi, koskeeko 90% leikkaus myös NSPA-tukea vai lisääkö IP:lle osoitettu 100 miljoonan lisärahoitus siirtymäalueen leikkausta? Alasentie korosti, että on iso huoli siitä, että saadaan aikaan hankkeita, jotka pystyvät tehokkaasti isot tulossa olevat varat käyttämään ja nyt tulisi huolellisesti miettiä alueellisen jaon perusteita. Viitaniemi totesi, että vastaus kysymykseen ei täsmällisesti tiedetä. 90 % leikkuri ei koske 100 miljoona lisärahoitusta eikä Interregia eli voisi ajatella, että näin ollen koskisi se koskisi siirtymäalueen rahoitusta ja NSPA-rahoitusta.

Puheenjohtaja summasi keskustelua toteamalla, että esitetyt luvut ovat tällä hetkellä olettamia mutta antavat kuvaa mittaluokasta. Hän huomautti, että mitä detaljoidumpaan tarkasteluun mennään, sitä hankalammaksi kokonaiskuvan mieltäminen käy.

Päivi Keisanen Pohjois-Pohjanmaan liitosta kysyi leikkurista. EUCO:n päätelmissä päätettiin korottaa erityismäärää 30 euroa per henkilöstä 40 euroon per henkilö. Näin ollen NSPA-erityisrahoituksen kokonaismäärä tulisi nostaa. Viitaniemi totesi, että periaatteessa näin on, mutta käytännöstä ei vaikuta, koska leikkuri on leikannut nykykauden tasoon tasattaessa.

4. Ohjelmaversion jatkotyöstäminen

Jaana Valkokallio esitteli lyhyesti komission palautteen ja linjausten perusteella uudistettavaa ohjelmarakennetta. Komissio vaatii kaikkia jäsenmaita ottamaan EAKR-osarahoitteiseen ohjelmaa Vihreämpi Eurooppa toimintapoliittisen tavoitteen. Näin ollen Suomessa valmistelun pohjana ollut Älykkäämmän Euroopan toimintapoliittiseen tavoitteen pohjalle rakennettu integroitu lähestymistapa ei toimi ja EAKR-rahoitus ja toimet jaetaan kolmeen toimintalinjaa, joista kolmantena on Saavutettavampi Eurooppa. Komission ESR-asetusehdotukseen tuoma lasten köyhyyden torjuminen on valmistelussa sijoitettu omalle toimintalinjalleen.

Harri Ahlgren esitteli EAKR-toimien rakennetta ja sisältöjä tarkemmin. Hän totesi, että ohjelmarakenne on nyt laajempi jopa kuudella uudella erityistavoitteella. Älykkäämmän Euroopan toimintalinjalle tulee uusi digitaalisuutta edistävä erityistavoite. Vihreämmän Euroopan toimintalinja rakentuisi jo aiemmassa valmistelussa sovittujen sisältöjen mukaisten erityistavoitteiden varaan ja saavutettavamman Euroopan toimintalinjalle tulisi Itä- ja Pohjois-Suomen pienimuotoiset liikenneinfrat ja laajakaistahankkeet. Hän kertoi, että TEM:ssä on pohdittu voisiko laajakaista hankkeet siirtää EAKR:stä uuteen elpymis- ja palautumistukivälineeseen rahoitettavaksi.

Jari Heiniluoma kysyi seutukaupunkiverkoston puolesta miten yksittäiset yritykset voivat hyötyä digitaalisuuden edistämisestä ja laajakaistahankkeista. Hän totesi, että monipaikkaisuus on korostanut laajakaistan tarpeita. Yhä enemmän järjestetään myös esim. lääkäripalvelut verkossa. Ahlgren vastasi, että laajakaistainfranhankkeiden siirtäminen uuteen elpymis- ja palautumistukivälineeseen mahdollistaisi laajemman käyttöalueen ja yksityiset hyödynsaajat.

Sirpa Liljeström keskittyi tiiviissä esityksessään komission ehdottamaan uuteen toimintaan lasten köyhyyden torjumiseksi. Kyseessä ovat suoraan lapsiin kohdistuvat toimet. Liljeström totesi, että syynä erityistavoitteen 10 ja sen myötä oman toimintalinjan esittämiseen ovat aineellisen puutteen torjunnan erityistavoitteen valmistelun yhteydessä nousseet tarpeet mm. lasten harrastustoiminnan tukemiseksi. Mittakaava ohjelmakaudella voisi olla noin 280 euroa per lapsi. Liljeström totesi vielä, että oma

toimintalinja mahdollistaa mahdollisimman helpon rahoituksen ja toteutuman seurannan. Komission muusta ohjelmaversiossa olleeseen ESR-toimintaan kohdistuneesta palautteesta hän nosti esiin komission näkemyksen omaishoitajien tukemisesta.

Puheenjohtaja totesi, että esitys oli hyvä läpivalaisu lasten toimintalinjan sisältöön. Kommentteja voi toimittaa jatkovalmistelua varten suoraan Sirpalle ja Harrille.

5. EU:n Itämeren alueen strategian ajankohtaiskatsaus

Helena Tuuri kertoi, että Itämeristrategian toimintaohjelma saatiin uudistettua pitkän valmistelun jälkeen Suomen puheenjohtajuuskauden päätteeksi kesäkuun lopussa. Toimintaohjelma on paljon entistä tiiviimpi. Tuurin mukaan olennaista on, että saatiin aikaan merkittävä fokusointi sisältöjen osalta niin, että substanssialojen prioriteetteja on uudessa ohjelmassa 44 entisen 73 sijaan. Selkeyttämisen takia tehtiin myös isoja muutoksia hallintoon. Horisontaaliset toiminnot lopetettiin kokonaan. Horisontaaliset sisällöt valtavirtaistetaan muihin politiikkalohkoihin. Toimintaohjelmalle perustetaan sihteeristö. Alkuvaiheessa toimii tilapäinen strategiapiste Turussa noin vuoden. Tavoitteena on, että strategiapiste on ohjelmatyölle yhteinen muisti ja kapasiteettipiste. Jäsenmaiden hallinnon toimijoiden ja strategian välille pyritään luomaan tiiviimpi yhteys. Kullekin politiikkalohkolle perustetaan seurantaryhmä, jossa kukin jäsenmaan edustaja, nk. focal point on jakamassa tietoa ja tuomassa näkemyksiä jne.

Tuuri totesi, että jäsenmaat ovat jo hyväksyneet ohjelman. Parhaillaan ohjelmaa käsitellään komissiossa. Tavoitteena on laajentaa kohderyhmiä ja osallistujia. Kokouksessa jaetun toimintaohjelman luku 1.4.2. kuvaa minkäläistä toimintaa tulisi rahoittaa. Periaatteena on, että tulisi rahoittaa hankkeita, jotka ovat ohjelman politiikkasisältöjen mukaisia. Flagship-menettelyä ei jatketa, koska se ei ole ollut kovin toimivaa. Verkostoituminen ja yhteistyöalustat ovat kuitenkin tärkeitä ja niille voidaan muodostaa lippulaivojen kaltaisia prosesseja, mutta ilman samankaltaista määräämuotoisuutta kuin aiemmin.

Tuuri korosti, että valmistelussa on tehty hyvää yhteistyötä eri ministeriöiden kanssa. Strategian mukaisia hankkeita olisi tärkeää rahoittaa myös muista kuin Interreg-ohjelmista. Komissio näkee, että makroaluestrategioita voitaisiin hyödyntää myös koronaviruksen vastaamisessa.

Puheenjohtaja totesi, että kokonaisuus on kehittynyt myönteiseen suuntaan. Kysymyksiä ja palautetta ohjelmaan voi toimittaa suoraan myös Helenalle Tuurille.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous 29.10. klo 13 -15:30

Puheenjohtaja totesi syyskauden kokoukset 29.10. ja 17.12. ja mahdollisuuden järjestää yhteydenpitoa tarvittaessa kokousten välillä.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:40

JAKELU
TIEDOKSI

Ryhmän jäsenet ja asiantuntijat
Ryhmän varajäsenet